Eduskunnan puolustusvaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYKSET EDUSKUNNALLE
1) LAIKSI KANSAINVÄLISEN AVUN ANTAMISTA JA PYYTÄMISTÄ KOSKEVASTA PÄÄTÖKSENTEOSTA (HE 72/2016 vp);
2) LAEIKSI PUOLUSTUSVOIMISTA ANNETUN LAIN, ALUEVALVONTALAIN JA ASEVELVOLLISUUSLAIN MUUTTAMISESTA (HE 94/2016 vp); JA
3) SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALAN KANSAINVÄLISEN AVUN ANTAMISTA JA VASTAANOTTAMISTA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN MUUTTAMISEKSI (HE 107/2016 vp)

Puolustusvoimat on ollut mukana kaikkien kolmen hallituksen esityksen (HE 72/2016 vp, HE 94/2016 vp ja HE 107/2016 vp) valmistelussa.

Hallituksen esityksillä toteutettavaa muutosta pidetään perusteltuna sen varmistamiseksi, että Suomen lainsäädännössä ei ole esteitä osallistua kansainvälisen avun antamiseen tai vastaanottamiseen. Esitysten avulla muodostetaan johdonmukainen perusta puolustusvoimien kansainvälisen avun antamiselle ja muulle kansainväliselle toiminnalle. Kansainvälinen toiminta sisältyy sinänsä jo nyt kiinteästi kaikkiin puolustusvoimien lakisääteisiin tehtäviin eli Suomen sotilaalliseen puolustamiseen, muiden viranomaisten tukemiseen ja osallistumiseen kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan sekä sotilastehtäviin muussa kansainvälisessä kriisinhallinnassa.

Kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevan päätöksentekomenettelyn tulee kyetä vastaamaan avun vastaanottoon tai antamiseen liittyviin aika- ja suorituskykyvelvoitteisiin. Tämän vuoksi HE 72/2016 vp 4 §:n mukaisesta kiireellisyysmenettelystä säätäminen on tärkeää.

Hallituksen esitys 94/2016 vp lisää käytännössä puolustusvoimien mahdollisuuksia osallistua kansainvälisen avun antamiseen. Apua olisi mahdollista antaa laajemminkin kuin vain toisen Suomen viranomaisen tukemiseksi, rajoitukset avun antamisesta vain kalustolla, materiaalilla ja tai asiantuntija-avulla poistettaisiin, eikä voimakeinojen käyttöä avun antamisessa olisi enää suljettu pois. Niin ikään esitykseen kuuluvat säännökset kansainvälisen avun vastaanottamisesta.

Esitys tukee syventyvää puolustusyhteistyötä Suomen ja Ruotsin välillä. Erityisesti on tunnistettu mahdollisuuksia aluevalvontayhteistyön kehittämiseen. Edelleen esitys parantaa Suomen käytössä olevaa keino-

valikoimaa vastata EU:n yhteisvastuulausekkeeseen tai keskinäisen avunannon lausekkeeseen perustuviin pyyntöihin.

Esityksessä on otettu huomioon tehtäviin osallistuvan henkilöstön asema, palvelusturvallisuus ja vakuutusturva. Lisäksi esityksessä korostetaan tehtävien rotatointia ja ensisijaisesti sitoutuneen henkilöstön käyttöä. Asevelvollisten osalta näihin tehtäviin osallistuminen edellyttää nimenomaista suostumusta.

Puolustusvoimien tarpeet on hallituksen esityksessä 94/2016 vp otettu huomioon.

Kansainväliseen toimintaan osallistuvan henkilöstön tapaturma- ja palvelussairausturvan osalta on syytä korostaa tehtävien mahdollisia erityisolosuhteita ja niiden edellyttämää vakuutusturvaa hallituksen esityksissä 94/2016 vp ja 107/2016 vp tarkoitetuissa tilanteissa ja tehtävissä. Hallituksen esityksen 94/2016 vp mukaan kansainvälisen avun antamiseen osallistuvaan henkilöstöön sovellettaisiin sosiaali- ja terveysministeriössä valmisteltavana oleva lakia tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä. Jos puolustusvoimista annettuun lakiin esitetyt muutokset tulevat voimaan ennen lakia tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallinnassa, henkilöstön vakuutusturvasta huolehditaan sopimusperusteisesti.

Puolustusvoimien kannalta on tärkeää, että kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskeva lainsäädäntö muodostaa johdonmukaisen ja toimivan kokonaisuuden ja valitut sääntelyratkaisut mahdollistavat mm. kansainvälisen avun antamisen mahdollisimman täysimääräisesti esimerkiksi EU-velvoitteiden perusteella. Hallituksen esitysten etenemistä mahdollisimman nopeasti pidetään tärkeänä.

Jarmo Lindberg
Puolustusvoimain komentaja
Kenraali